

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, Ek-1’de yer alan ve sadece araçlarda kullanılan ürünlerin ithalatı, tabi bulundukları teknik düzenlemeye uygunluğunun denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Tebliğ Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine tabi tutulacak ürünleri kapsar.

(3) Bu Tebliğ Hariçte İşleme Rejimi uyarınca ihraç edilip geri gelen eşyaları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 455 inci maddesine, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununa, 14/9/2022 tarihli ve 6038 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararına ve 16/8/2023 tarihli ve 32281 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Araç: 19/4/2020 tarihli ve 31104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858), 14/8/2014 tarihli ve 29088 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım ve Orman Araçlarının Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/167/2013), 22/8/2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/168/2013) ve 26/10/2016 tarihli ve 29869 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan ve karayollarında kullanılabilen motorlu araçlar ile römorklarını,

b) AQAP belgesi: Millî Savunma Bakanlığı tarafından verilen, “Endüstriyel Kalite Güvence Seviye Belgesi”ni,

c) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

ç) Denetim Birimi: Türk Standardları Enstitüsünü,

d) BM-AEK Regülasyonu: 30/9/1996 tarihli ve 96/8657 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile taraf olunan, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK) İç Ulaşım Komitesince hazırlanan 1958 Tekerlekli Araçların, Araçlara Takılan ve/veya Araçlarda Kullanılan Aksam ve Parçaların Müşterek Teknik Talimatlarının Kabulü ve Bu Talimatlar Temelinde Verilen Onayların Karşılıklı Tanınması Koşullarına Dair Anlaşma ekinde yer alan teknik düzenlemeyi,

e) Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS): Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Mevzuatı uyarınca yürütülen denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin, elektronik ortamda ve risk esaslı olarak yapılması amacıyla kurulan internet tabanlı uygulamayı,

f) E işareti: Araçların aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerinin Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM-AEK) Regülasyonlarına uygun tip onay belgeli olduğunu gösteren işareti,

g) e işareti: Araçların aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerinin Avrupa Birliği Yönetmeliklerine/Regülasyonlarına uygun tip onay belgeli olduğunu gösteren işareti,

ğ) Fiili denetim: Belge kontrolü, işaret kontrolü, fiziki muayene ve laboratuvar testinden biri veya birkaçını,

GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

h) Geri gelen eşya: 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 446 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde tanımlanan nedenlerle geri gelen daha önce ihraç edilmiş eşyayı,

ı) Kapsam dışı: GTİP olarak Ek-1’de yer almakla birlikte, ilgili regülasyonların kapsamına girmeyen veya Bakanlıkça bu Tebliğ kapsamında denetimi hedeflenmeyen ürünü,

i) Kullanıcı: TAREKS aracılığıyla firmalar adına işlem yapmak üzere yetkilendirilmiş kişileri,

j) Risk: Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin tabi bulundukları BM-AEK Regülasyonuna veya ilgili AB Yönetmeliğine/Regülasyonuna uygun olmama ihtimalini,

k) Risk analizi: Ek-1’de yer alan ürünlerin risk derecesini ve fiili denetime yönlendirilip yönlendirilmeyeceğini belirlemek amacıyla, TAREKS’te firma hakkındaki bilgiler; geçmişte yapılan ithalat denetimleri ile piyasa gözetimi ve denetimi sonuçları; imalatçı veya ithalatçı firma ya da kullanıcısı; giriş gümrüğü; ürünün cinsi, markası, modeli, fiyatı ve miktarı; menşe, çıkış, sevk veya ticaret yapılan ülke ve risk tespiti için kullanılabilecek diğer bilgilerden hareketle yapılan işlemi,

ifade eder.

TAREKS ve firma tanımlaması

MADDE 4- (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ithalat denetimiyle ilgili tüm işlemler, TAREKS üzerinden ve risk analizine göre yapılır.

(2) Bu Tebliğ kapsamı ürünleri ithal etmek isteyen firmaların, 29/12/2011 tarihli ve 28157 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53) çerçevesinde TAREKS’te tanımlanması ve firma adına TAREKS’te işlem yapacak en az bir kullanıcının yetkilendirilmiş olması gerekir.

İthalatçının başvurusu

MADDE 5- (1) Bu Tebliğ kapsamındaki denetimler, Gümrük Yönetmeliğinin 181 inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılır.

(2) Kullanıcı, Bakanlık internet sayfasının “E-işlemler” kısmında yer alan “Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması” bölümünü veya e-Devlet kapısını kullanarak TAREKS üzerinden ithal partisine ilişkin bilgi ve Ek-2’nin birinci ve ikinci maddelerinde belirtilen belgeleri yükleyerek başvurusunu yapar.

(3) Başvuru üzerine, TAREKS tarafından firmaya, ilgili denetim birimi nezdinde işlemlerini takip edebilmesi amacıyla bir başvuru numarası verilir.

(4) Beyan edilen bilgi ve belgelerin doğru, eksiksiz ve zamanında sunulmasından firma ve kullanıcı sorumludur.

Muafiyetler ve istisnalar

MADDE 6- (1) A.TR belgeli olduğu kullanıcı tarafından TAREKS’te beyan edilen ürünler için ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

(2) Sanayicilerin ürettikleri ürünlerin bünyesinde girdi olarak kullanılmak üzere sanayici veya sanayici adına ithalat yapan tedarikçi tarafından ithal edilen ve Ek-1’de yer alan ürünlerden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygun görülenler için anılan Bakanlıkça ya da anılan Bakanlıkça yetkilendirilecek olan kuruluşça üretim girdisi muafiyetine yönelik yazı düzenlenir. Düzenlenen yazının elektronik ortamda TAREKS’e yüklenmesini müteakip ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur. Bu kapsamdaki muafiyet yazısının düzenlenmesinin ve sonradan kontrolünün usul ve esasları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenir. TAREKS’e üretim girdisi muafiyet yazısı yerine usulsüz belge yüklenmesi veya muafiyetten usulsüz yararlanıldığıının tespiti durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenecek bir süre için firmaya muafiyet yazısı düzenlenmez ve var olan muafiyet yazısı iptal edilir.

GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

(3) AQAP belgesi sahibi sanayicilerin kendi ihtiyaçları için Ek-1'de yer alan ürünlerden yapacakları ithalatı, firmalarca Bakanlığa sunulan AQAP belgelerinin TAREKS'te tanımlanmasını müteakip ithal konusu her ürün için doğrudan oluşturulan TAREKS referans numarası, içinde bulunulan yılın sonuna kadar aynı ürünlerin müteakip ithalatında kullanılır.

(4) Gümrük Yönetmeliğinin 446 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde tanımlanan nedenlerle geri gelen daha önce ihraç edilmiş eşya için TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, ithalat işlemleri 11 inci maddeye göre sonuçlandırılır.

(5) 29/9/2009 tarihli ve 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkındaki Kararın beşinci kısmında belirtilen eşyanın ithalatında TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, ithalat işlemleri 11 inci maddeye göre sonuçlandırılır.

(6) Risk analizine göre yapılacak değerlendirmede; birinci, ikinci veya üçüncü fıkra kapsamına giren ürünler de fiili denetime yönlendirilebilir.

Kapsam dışı

MADDE 7- (1) Başvuru konusu ithalat partisine ilişkin kapsam dışı beyanı, ithalatçı firma tarafından ilgili gümrük idaresine yapılır. Kapsam dışı kararına yönelik değerlendirme öncelikli olarak ilgili gümrük idaresince yapılır.

(2) İlgili gümrük idaresi tarafından başvuru konusu ithalat partisinin bu Tebliğ kapsamında yer aldığına karar verilmesi durumunda kapsam değerlendirmesi ilgili denetim biriminin teknik incelemesi neticesinde de belirlenebilir.

Risk analizi

MADDE 8- (1) Fiili denetime yönlendirilen ürünler, kullanıcıların TAREKS üzerinden beyan ettiği bilgiler çerçevesinde risk analizine göre belirlenir.

(2) Risk analizinde kullanılacak kriterler, gerekli görülmesi halinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili diğer tarafların da görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(3) TAREKS ve Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Bilgi Sistemi (PGDBİS) arasında veri akışının sağlanmasıyla, bu Tebliğ kapsamı ürünlerin ithalat denetimlerine ilişkin veriler, PGDBİS'e iletilir.

(4) Risk analizi sonucunda fiili denetime yönlendirilmeyen ürünlerin ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.

Fiili denetim

MADDE 9- (1) Fiili denetime yönlendirilen ürünler için Ek-2'nin üçüncü maddesinde belirtilen belge, başvuru günü dâhil yirmi iş günü içerisinde elektronik ortamda TAREKS'e yüklenir ve TAREKS'te talep edilmesi halinde sistem tarafından ilave süre verilir. İlgili belgelerin sisteme süresi içerisinde yüklenmemesi halinde başvuru olumsuz olarak sonuçlanır.

(2) Fiili denetim kapsamında ürünün,

a) İlgili BM-AEK Regülasyonuna uygunluğunun, Birleşmiş Milletler - Avrupa Ekonomik Komisyonu üyesi ve ilgili Regülasyona taraf olan bir ülkenin Tip Onay kuruluşu tarafından düzenlenmiş belgeler ile belgelenmesi,

b) İlgili AB Yönetmeliğine/Regülasyonuna uygunluğunun AB üyesi bir ülkenin onay kuruluşu veya Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenmiş belgeler ile belgelenmesi

esastır.

(3) Firmalardan ilave bilgi ve belge istenebilir.

(4) Gümrüklerde numune alınması, test numunesi hazırlanması, numunenin sevki veya bazı ürünlerde testlerin montajdan sonra yapılması gibi teknik problemler karşısında Ek-3'teki taahhütname elektronik

GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

ortamda TAREKS'e yüklenir. İlgili denetim biriminin incelemesi sonucunda verilecek rapora istinaden, raporda belirtilen süre içinde uygunluk denetiminin yapılması kaydıyla, ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası oluşturulur. İlgili denetim biriminin bilahare yapacağı uygunluk denetiminin olumsuz sonuçlanması halinde, bu durum ithalatçı firmaya ve Bakanlık Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğüne yazıyla ayrıca bildirilir.

(5) Fiili denetim sonucunda ilgili mevzuata aykırılık tespit edilmemesi ya da ürünün kapsam dışı olduğunun tespiti durumlarında, ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası oluşturulur.

(6) İlgili mevzuata aykırılık tespit edilmesi veya talep edilen ek bilgi ve belgelerin süresi içerisinde TAREKS'e yüklenmemesi durumunda fiili denetim olumsuz olarak sonuçlandırılır.

(7) TAREKS'e yüklenen, Tip Onay Belgesi, test raporu veya denetim birimince talep edilen diğer belgelerin ilgisince düzenlenmediğinin tespiti halinde, diğer şartlar uygun olsa dahi fiili denetim olumsuz olarak sonuçlandırılır.

Kullanıcıya yapılan bildirimler

MADDE 10- (1) Denetim sürecine ve sonucuna ilişkin sorgulamalar TAREKS aracılığıyla yapılır.

(2) Denetim sürecine ve sonucuna ilişkin bildirimler, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53)'nin 6 ncı maddesi kapsamında yapılan "Yetkilendirme Başvuruları" uygulamasında kullanıcılar tarafından beyan edilen elektronik posta adresine iletilir. Kullanıcıya ulaşmayan bildirimlerden Bakanlık sorumlu değildir.

(3) Yapılan denetimde, üründe mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde durum ayrıca ilgili gümrük idaresine yazıyla ve sistem üzerinden bildirilir.

TAREKS referans numarasının gümrüklere beyanı

MADDE 11- (1) Ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarasının, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ithalatçı firma tarafından kaydedilmesi zorunludur.

(2) TAREKS referans numarası verildiği tarihten itibaren 1 yıl süreyle geçerlidir.

(3) Millî Savunma Bakanlığınca yapılan ithalatatta 20181900132013016724484 ve AQAP belgeli kurum ve kuruluşlar adına Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılan ithalatatta 20181900142013012727484 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

(4) Gümrük idarelerine kapsam dışı olarak beyan edilen ürünlerin ithalatında, 20181900252013015773484 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine ithalatçı firma tarafından kaydedilir. Kapsam dışı olarak beyan edilen ürünlerin, gümrük gözetiminde bulunması kaydıyla ilgili gümrük idaresince denetime yönlendirilmesi halinde, 5 inci madde çerçevesinde TAREKS üzerinden başvuru yapılır.

(5) GTİP değişikliği sonucunda Tebliğ eki listede yer aldığı tespit edilen ürünlerin, gümrük gözetiminde bulunması kaydıyla ilgili gümrük idaresince denetime yönlendirilmesi halinde, 5 inci madde çerçevesinde TAREKS üzerinden başvuru yapılır.

(6) 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkındaki Kararın beşinci kısmında belirtilen eşyanın ithalatında, 20181900101115014436576 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

(7) Geri gelen eşyanın ithalatında 24250099925736517728306 olarak belirlenen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

İthalatçının sorumluluğu

GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

MADDE 12- (1) İthalatçı, bu Tebliğ kapsamında denetlensin veya denetlenmesin, ithal ettiği ürünlerin her halükârda ilgili yönetmelik veya yönetmelikler dâhil olmak üzere ilgili tüm mevzuata uygun ve güvenli olmasından, ürünlere eşlik eden belgelerin doğruluğundan, 7223 sayılı Kanun uyarınca sorumludur.

(2) Ürünün ithaline izin verilmesi veya ürüne dair TAREKS referans numarası oluşturulması, ürünün mevzuata uygun ve/veya güvenli olduğu anlamına gelmez.

(3) Bu Tebliğ kapsamında, ürünün ithal edilebileceğine dair verilen TAREKS referans numarası, o ürünün ithalat işlemi dışında başka bir amaçla veya ürünün güvenli ve mevzuata uygun olduğunun ispatı olarak kullanılamaz.

(4) İthal edilmiş ürünün GTİP'inin Ek-1'de yer aldığı sonradan yapılan kontrol sonucunda tespit edilmesi halinde, keyfiyet ilgili gümrük idaresi tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirilir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ürün güvenli olmadığını tespit ederek gümrük idaresine bildirmesi halinde, uygunluk değerlendirmesinin olumsuz sonuçlandığı kabul edilir.

Yaptırımlar

MADDE 13- (1) Bu Tebliğe aykırı hareket edenler ile yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunanlar Ek-2'de belirtilen ya da denetim süresince talep edilen herhangi bir belgede tahrifat yapanlar veya tahrifat yapılmış belgeyi ibraz edenler hakkında; 7223 sayılı Kanun, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu, Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının hükümleri ve ilgili diğer mevzuat uygulanır.

(2) TAREKS üzerinden yürütülen denetimlerde, ilgili mevzuata, bu Tebliğ hükümlerine ve bu Tebliğe ilişkin uygulamalara aykırı hareket eden kullanıcının yetkisi, fiilin ağırlığına göre 3 ila 12 ay süreyle askıya alınır; firmanın denetim başvuruları 6 ila 12 ay süreyle fiili denetime yönlendirilir. Bu yaptırımlar uygulanırken belirlenen süreler ve denetim oranları, firmanın başvuru sıklığı, varsa önceki ihlalleri ve/veya ürünün niteliği gibi hususlar dikkate alınarak belirlenir.

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Tebliğde yer alan hususlarda uygulamaya yönelik önlem almaya ve düzenleme yapmaya Bakanlığın Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 15- (1) 31/12/2023 tarihli ve 32416 dördüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araç Parçalarının İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/25) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 1/1/2025 tarihinden önce çıkış ülkesinde ihraç amacıyla Türkiye'ye sevk edilmek üzere taşıma belgesi düzenlenmiş veya Gümrük Mevzuatı uyarınca gümrük idarelerine sunulmuş olan ürünlerin ithalatı, 28/2/2025 tarihine kadar (bu tarih dahil) ithalatçı firmanın talebi halinde, 15 inci maddeyle yürürlükten kaldırılan Araç Parçalarının İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/25)'ne göre sonuçlandırılır.

(2) Bu Tebliğin hükümleri, Ek-1'de yer alan, ancak 15 inci maddeyle yürürlükten kaldırılan Araç Parçalarının İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/25) Ek-1'inde yer almayan GTİP'ler kapsamındaki ürünlerin ithalatında 28/2/2025 tarihine kadar (bu tarih dahil) uygulanmaz. Bu fıkra, İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde yapılan değişiklikler nedeniyle farklılaşan GTİP'ler için uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Tebliğ 1/1/2025 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)